

Základní škola a Mateřská škola Mokrovraty, okres Příbram

Mokrovraty 63, 262 03

reditelka@zsmokrovraty.cz, www.zsmokrovraty.cz, +420739470262, +420721273936

Dlouhodobá preventivní strategie školy ZŠ a MŠ Mokrovraty

Schválila: Mgr. Eva Loukota

č. j.: ZŠ - 1/2023 - 103

OBSAH:

1 Dokumenty určující realizaci školní prevence

2 Cíle

3 Strategie školy

3.1 Koordinace preventivních aktivit na škole

3.2 Analýza současného stavu

3.3 Metody práce

3.4 Aktivity pro rodiče a veřejnost

3.5 Jednorázové aktivity

3.6 Volnočasové aktivity

3.7 Metodické učební materiály

3.8 Ukázka praktických námětů pro vyučovací předměty

4 Personální zajištění školy

5 Síť spolupracujících organizací

6 Hodnocení

Dokumenty určující realizaci školní prevence

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem vycházejícím z platné legislativy, zvláště pak z těchto dokumentů.

1. Školní vzdělávací plán školy
2. Školní řád
3. Vyhláška č. 72/2005 Sb. (ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních (Příloha č. 3)
4. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších zákonů č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb.
5. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j.: 21 291/2010 - 28
6. Metodický pokyn MŠMT k šikanování ve školách, č.j.: MSMT 22294/2013 - 1
7. Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci postihu záškoláctví, č.j.: 10 194/2002 - 14
8. Informace MPSV k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případě záškoláctví, č.j.: 2014/11306 - 231
9. § 7 odst. zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých zákonů.
10. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
12. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 359/199 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
14. Zákon 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
15. Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25 884/2003 - 24
16. Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14 423/99 - 22
17. Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, vydáno MŠMT, č.j.: 11 691/2004 - 24
18. Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí mládeže na období 2013-2018, vydáno MŠMT
19. Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018, dokument vlády ČR

Úvod

Školní preventivní strategie školy je dlouhodobým preventivním programem školy. Je součástí ŠVP a vychází ze školního řádu Mokrovraty. Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí má pomáhat v realizaci efektivní primární prevence na naší škole.

Cíle

Cílem prevence sociálně patologických jevů na ZŠ Mokrovraty je

a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:

- záškoláctví
- šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus
- kriminalita, delikvence
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek
- závislost na politickém a náboženském extremismu
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech :

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

Strategie školy

3.1 Koordinace preventivních aktivit na škole

O koordinaci preventivních aktivit na škole se stará celý pedagogický sbor. Spolupracuje s PPP Příbram, se SVP Příbram, s Policií ČR, s dětskou lékařkou.

Snažíme se o spolupráci s rodiči. Průběžně spolupracujeme se SVP a v případě problémů sjednáváme setkání a následný psychotherapeutický program.

3.2 Analýza současného stavu

Pro analýzu současného stavu využíváme řízených rozhovorů, diskusí a pozorování týkající se informovanosti žáků o návykových látkách, zneužívání návykových látek a výskytu nežádoucích sociálně patologických jevů. Do výuky jsou zařazovány projekty týkající se daného tématu pod vedením odborníků.

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Některé používané metody práce:

- výklad (informace)
- samostatná práce (slohová práce na určité téma, referáty, informace z tisku, internetu,..)
- projektové dny řízené odborníky
- besedy, diskuze
- sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání
- párová, skupinová práce ve třídě
- využívání audiovizuálních pořadů a videí

Zaměření na mladší školní věk – výchova ke zdravému životnímu stylu

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a mravní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně patologických projevů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- ekologická výchova
- návštěvy divadelních představení, koncertů, besed; účast v soutěžích jako v předchozích letech

Hlavní cíle strategie školy: Vztah pedagog - žák

Skupinová práce

Projektové vyučování a celoškolní projekty

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

3.3 Metody práce

Na prvním stupni je v hodinách kladen důraz na nebezpečí kouření a používání alkoholických nápojů zvláště v hodinách prvouky a vlastivědy. Děti jsou informovány o možném zneužívání léků a orientačně o jiných drogách.

3.4 Aktivity pro rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů se strategií školy v rámci třídních schůzek
- nabídka konzultačních hodin dle plánu prostřednictvím sdělení v žákovských knížkách, emailovými zprávami, aktualizace nástěnek
- informovanost rodičů je zajištěna zejména prostřednictvím programu Bakalář
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami, zhodnocení vlivu konkrétní části primární prevence na žáky

3.5 Jednorázové aktivity

Ve škole vytváříme celou řadu příležitostí, kdy mohou žáci prezentovat své zájmy, seznámit se s tradicemi, zapojit do činnosti školy i rodiče, popř. jen tak strávit s kamarády - spolužáky a učiteli čas věnovaný škole trošku jiným způsobem.

Každoročně pořádáme zejména tyto akce: drakiádu, vánoční jarmark, rozsvícení vánočního stromu, mikulášskou nadílku, třídní besídky, velikonoční výstavu výtvarných prací, Den dětí, ...

Kromě toho organizujeme celou řadu návštěv divadel, kin, muzeí i jiných kulturních a vzdělávacích akcí s historickou a přírodovědnou tematikou. Žáci 1. - 5. ročníku absolvují plavecký a bruslařský výcvik, školu v přírodě, sportovní a kulturní soutěže...

Žáci mají možnost uplatnit své zájmy a znalosti v celé řadě soutěží (Vv, Hv, Tv,...)

Oblíbená je i činnost zájmových kroužků a školní družiny, které jsou zaměřeny na různé zájmy žáků (jazykové, hudební, počítačové, výtvarné, sportovní...)aktivity.

3.6 Volnočasové aktivity

Organizace záků ve ŠD, v herně, MŠ, při zájmových útvarech

3.7 Metodické učební materiály

Školní knihovna obsahuje dostatečné množství odborné literatury, odborných časopisů i výukových pořadů (DVD,CD). K dispozici jsou i materiály na internetu. Tyto materiály jsou dobrým základem pro individuální studium pedagogů.

3.8 Ukázka praktických námětů pro vyučovací předměty

Ročník - předmět.....	Konkrétní příklad.....
1. ročník Prvouka (dopravní výchova)	Děti jsou upozorněny na nebezpečí alkoholu a to nejen v silničním provozu.
2.ročník Český jazyk Prouka (zdravý život. styl) Dramatická výchova	Děti na základě vyprávění o pomoci druhým lidem samy napíší krátké vyprávění o tom, jak někdy někomu pomohly. Povídání o trávení volného času, žáci vyplují pracovní listy k danému tématu. Prostřednictvím techniky na empatii se děti učí uvědomovat „Jak by mi bylo líto, kdyby
3.ročník Matematika Hudební výchova Prouka	Žáci řeší slovní úlohy, ve kterých počítají finanční ztrátu rodiny, pokud rodiče kouří. Při zpěvu písně „Černý muž“ si paní učitelka povídá s dětmi o krutém osudu černochoů, ke kterému byli předurčeni díky odlišné barvě pleti. Prostřednictvím myšlenkové mapy se žáci snaží přijít

(zdravý život. styl)	na vše, co lidskému tělu škodí (kouření, alkohol, nezdravá jídla)
4.ročník Tělesná výchova	Žáci v rámci besedy s profesionálním sportovcem diskutují na téma doping a drogy ve sportu.
Vlastivěda	Dramatizace: jak reagovat na porušování lidských práv (např. reklamace v obchodě, právo vyjádřit svůj názor mezi dospělými).
Výtvarná výchova	Technika „Koláč“ vede k uvědomění si svého postavení ve třídě a budují se pozitivní vztahy mezi dětmi.
5.ročník Přírodověda	Žáci si povídají o nezdravých stravovacích návycích, které mohou přerůst v poruchy příjmu potravy.
Pracovní činnosti	Na základě povídání v přírodovědě si žáci připraví zdravou svačinku.
Vlastivěda	Žáci zpracovávají projekty o druhé světové válce, na základě výstupů projektů si povídají o důsledcích rasismu a xenofobie .

4. Personální zajištění školy

Metodička prevence

Na škole působí metodička prevence. Koordinuje společně s vedením školy a ŠVP aktivity školy v oblasti prevence. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty pro další práci.

Výchovná poradkyně

Na škole působí výchovná poradkyně, která úzce spolupracuje s ředitelkou školy a třídními učiteli na preventivních aktivitách.

Třídní učitelé

Spolupracují na realizaci preventivních aktivit, monitorují situaci ve třídě. Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání, telefonicky, emailem i prostřednictvím programu Bakalář.

Ředitel školy a vedení školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování žáků. Sleduje problémy v kontextu celé školy, činí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává

v případě potřeby výchovnou komisi. Vytváří vhodné podmínky pro realizaci preventivních aktivit.

Ostatní pedagogičtí pracovníci

Ve výuce svých předmětů provádějí primární prevenci. Spolupracují na realizaci preventivních aktivit.

5. Síť spolupracujících organizací

Okresní metodik prevence

Ing. J. Vandělík, tel.: 318623742, email: vandelikj@ss.pb.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Příbram, Pod Šachtami 294

tel.: 318624085, 733640081, 7390666838

Policie Dobříš

tel.: 318533391, 318533392

OSPOD

Dobříš, Mírové náměstí 115

Mgr. Věra Fárová, tel.: 318533370, email: farova@mestodibris.cz

6. Hodnocení

Obsah evaluačních postupů:

- evaluace plánování minimálního preventivního programu školy
- evaluace průběhu preventivních aktivit
- evaluace výsledků preventivních aktivit

1. Evaluace plánování strategie

Charakteristika cílové skupiny - osob, na které je strategie směřována:

Cílovou skupinou jsou žáci Základní školy v Mokrovratech. Ve svém celku se jedná o skupinu osob s poměrně nízkou mírou rizika výskytu sociálně patologických jevů. Z tohoto důvodu je minimální preventivní program školy zaměřen na primární prevenci.

Primární prevence zahrnuje:

- výchovné působení na žáky během vyučování v jednotlivých předmětech, kde rozhodujícím prvkem úspěšnosti jsou učitelé, kteří svými životními postoji manifestují přirozenou cestou hodnoty potřebné při výchově žáků k pozitivním životním postojům, ke zdravému životnímu stylu
 - zážitkové sociální učení, pravidelné volnočasové aktivity, výlety, exkurze, soutěže,

spolupráce s odborníky v sociální a zdravotní problematice a všechny ostatní aktivity popsané v preventivní strategii směřující k tomu, aby se žáci vyvíjeli v harmonické osobnosti

- spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci žáků spočívající v jejich informovanosti o primární prevenci a dění ve škole
- poradenství poskytované přímo ve škole nebo ve spolupráci se specializovanými zařízeními

2. Evaluace průběhu preventivních aktivit

- výchovné působení učitelů
- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- oblast rodinné a společenské výchovy
- vyučovací předměty, kde je zvláště potřeba dbát užití preventivních témat. Prvouka, přírodověda, vlastivěda, tělesná, hudební, výtvarná a pracovní výchova
- výchovné působení školy mimo výuku
- volnočasové mimoškolní aktivity (zájmové kroužky, zájmová umělecká činnost)
- jednorázové akce zařazované průběžně dle potřeby (sportovní soutěže)
- spolupráce s odborníky

Očekávané výsledky vyplývající z Preventivní strategie

- osvojení si zdravého životního stylu
- posilování sebedůvěry a volných vlastností
- umění odmítat
- vytváření etických norem chování
- zodpovědnost v samostatném rozhodování
- sociální kompetence, akceptování a tolerance k nedostatkům druhých
- respektování individuality druhého

Proměnné, sledované a vyhodnocované v rámci evaluace Preventivní strategie:

- školní prospěch (včetně výsledků celostátně zadávaných srovnávacích testů v oblasti úrovně poskytovaného vzdělání)
- projevy chování během výuky a mimo ni
- schopnost zařazení se do kolektivu
- schopnost empatie
- schopnost asertivity
- otevřenost a komunikativnost v řešení problémů
- četnost výskytu sociálně patologických jevů
- postoje a hodnoty důležité pro zdravý životní styl
- vztah ke společenství
- hodnota tělesného a duševního zdraví
- úcta k odlišnosti druhého

3. Evaluace výsledků preventivních aktivit

Hodnocení průběhu realizace programu – výstupy evaluačního procesu

- sběr dat formou volných výpovědí žáků – v časově krátké době získání názorů účastníků o přínosu akce pro ně samé
- zhodnocení vlivu konkrétní části primární prevence na žáky

Hodnocení účinnosti preventivní strategie

Školní preventivní strategie byla zaměřena na primární prevenci, volnočasové aktivity, vytváření pozitivního klimatu na škole a podporu zdravého životního stylu.

Plnění strategie navazovalo velmi úzce na tematické plány jednotlivých předmětů, zároveň probíhala spolupráce se žáky, rodiči, pedagogickým sborem, PPP v Příbrami, SVP v Příbrami, Policií ČR, dětskou lékařkou i jinými odborníky.

Po skončení školy je pro žáky připraveno mnoho zajímavých kroužků.

V rámci plnění strategie proběhly dle časového harmonogramu nejrůznější akce, např. rozsvícení vánočního stromu, tradiční besídka k důležitým datům v kalendáři, Mikulášská nadílka, vítání občánků, atd.

Žáci se zúčastňovali řady exkurzí dle plánu školy.

Je snaha výchovné působení školy budovat na dobrých mezilidských vztazích mezi žáky navzájem, mezi žáky a učiteli, na poskytování pomoci při řešení výukových a výchovných problémů, na široké nabídce metod a forem práce při výuce i v zájmových činnostech. Žáci jsou vedeni k sebevědomému vystupování, k umění potlačit nepříznivé vlivy a k aktivnímu se zapojení do dění ve škole.

Strategie je vyhodnocována evaluací programu školy, který se aktualizuje každý rok.